

จดหมายข่าว

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การป้องกันการติดเชื้อที่บาดแผลจากสัตว์กัดหรือข่วน

การให้ยาปฏิชีวนะในการป้องกันบาดแผลติดเชื้อ แนะนำให้ใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยที่ บาดแผลมีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ (high-risk bite wound) ได้แก่ แผลถูกกัดบริเวณแขนขาที่มีเส้นเลือดดำ และ/หรือต่อมน้ำเหลือง แผลถูกกัดที่มือหรือนิ้วมือและอวัยวะเพศ แผลที่ถูกแมวกัด แผลที่มีขนาดใหญ่หรือ ถูกขยี้ แผลที่ลึกถึงเส้นประสาท กระดูก ข้อต่อ หรือเอ็นกล้ามเนื้อ แผลถูกกัดใกล้หรือในข้อต่อเทียม (prosthetic joint) แผลที่ถูกกัดมานานก่อนได้รับการรักษา (มากกว่า 6 ถึง 12 ชั่วโมง กรณีการกัดที่แขนหรือ ขา และมากกว่า 12 ถึง 24 ชั่วโมง กรณีการกัดที่ใบหน้า) แผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะแบบโดนแทงหรือการเจาะ (puncture wound) แผลที่เกิดกับผู้ป่วยบางกลุ่ม เช่น โรคเบาหวาน (โดยเฉพาะผู้ที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ไม่ดี) ผู้ที่ภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง โรคไตวายเรื้อรัง โรคตับแข็ง และผู้ป่วยที่ผ่าตัดม้าม และ บาดแผลที่มีความจำเป็นที่จะต้องเย็บปิดแผล นอกจากนี้ อาจพิจารณาให้ยาปฏิชีวนะกับบาดแผลที่ดู แล้วมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ (average-risk wounds) ทั้งนี้ขึ้นกับดุลยพินิจของแพทย์ผู้รักษา

การให้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อมักจะให้นานประมาณ 3 – 5 วัน โดยยาปฏิชีวนะที่แนะนำให้ใช้ในการป้องกันการติดเชื้อ มีดังนี้

ยาทางเลือกแรก (First-line therapy)

- **amoxicillin** หรือ **amoxicillin-clavulanic acid**

ยาทางเลือกอื่น (Alternative therapy)

- ในกรณีที่เคยมีประวัติแพ้ยา penicillin แบบไม่รุนแรง อาจพิจารณาใช้ **2nd หรือ 3rd cephalosporins** (รับประทาน) เช่น cefuroxime (และหากต้องการให้ครอบคลุมเชื้อ anaerobes อาจจะให้ร่วมกับ **metronidazole** หรือ **clindamycin**)

- ในกรณีที่เคยมีประวัติแพ้ยากลุ่ม beta lactams หรือถ้าแพ้ยา penicillin แบบรุนแรง เช่น anaphylaxis เป็นต้น แนะนำให้ใช้ doxycycline นอกจากนี้ อาจจะใช้ **ciprofloxacin** หรือ **trimethoprim/sulfamethoxazole** ร่วมกับ **metronidazole** หรือ **clindamycin** โดยเฉพาะในรายที่สงสัย การติดเชื้อ Pasteurella spp. ซึ่ง ciprofloxacin ยังคงมีประสิทธิภาพในการป้องกันและรักษาการติดเชื้อ ชนิดนี้ได้ผลดี และไม่แนะนำให้ใช้ clindamycin หรือ erythromycin แบบเดี่ยว ๆ เนื่องจากยาทั้ง 2 ตัวนี้มี อุบัติการณ์การดื้อยาสูง

ยารับประทาน	ขนาดยาที่แนะนำ	
	ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 15 ปีขึ้นไป	เด็ก
amoxicillin	1,000 mg BID หรือ 500 mg TID	25-45 mg/kg/day divided q 8-12 h
Amoxicillin/clavulanic acid	500/125 mg TID หรือ 875/125 mg BID	
cefuroxime	500 mg BID	
doxycycline	100 mg BID	
ciprofloxacin	500-750 mg BID	
Trimethoprim/sulfamethoxazole	160/800 mg BID	8-10 mg/kg/day (trimethoprim) divided q 12 h
Metronidazole	250-500 mg TID	7.5 mg/kg TID
clindamycin	300 mg TID	10-25 mg/kg/day divided q 6-8 h

References: Human and animal bites: antimicrobial prescribing (<https://www.nice.org.uk/guidance/ng184>), Dog and Cat Bites - American Family Physician

(<https://www.aafp.org/afp/2014/0815/p239.html>), แนวทางการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2559 (<https://saovabha.redcross.or.th/download/2559/thailand%20Rabies-Free/QsmiGuideline2016.pdf>), https://ccpe.pharmacycouncil.org/index.php?option=article_detail&subpage=article_detail&id=929

